„Acest bogat și frumos canon este, în același timp, *meditație biblică și rugăciune de pocăință. Canonul Sfântului Andrei Criteanul* este un dialog al omului păcătos cu propria sa conștiință, luminată de citirea Sfintei Scripturi. Sufletul care se pocăiește plânge că nu a urmat pilda luminoasă a dreptilor virtuoși, ci robia patimilor arătate în mulți păcătoși, dintre care unii nu s-au pocăit, iar alții s-au mântuit tocmai fiindcă s-au pocăit.

Cu inima plină de smerenia vameșului, cu strigătul de iertare al fiului risipitor și cu gândul la înfricoșătoarea judecată, despre care vorbesc Evangheliile primelor trei duminici ale *Triodului*, autorul *Canonului cel Mare* ne arată, în același timp, durerea și puterea pocăinței, leac și lumină a învierii sufletului din moartea păcatului. [...] Mărturisirea și preamărirea Sfintei Treimi în *Canonul cel Mare* arată că pocăința creștină este taina refacerii comuniunii oamenilor cu Sfânta Treime. *Botezați în numele Sfintei Treimi, creștinii reînnoiesc Taina Botezului prin lacrimile pocăinței, mor pentru păcat și înviază sufletește pentru Hristos.*"

Din *Cuvântul înainte* al Preafericitului Părinte DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

6 422839 001944

SFÂNTUL ANDREI CRITEANUL

CANONUL CEL MARE

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

Sfântul Andrei Criteanul

CANONUL CEL MARE

TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC
ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

Intr. Miron Cristea nr. 6, sector 4, Bucureşti, 040162
Telefon: 021.406.71.93; 406.71.94; Fax: 021.300.05.53
www.editurapatriarhiei.ro
tipogr.inst.biblic@rdslink.ro

Sfântul Andrei Criteanul

CANONUL CEL MARE

TIPĂRIT CU BINECUVÂNTAREA
PREAFERICITULUI PĂRINTE
DANIEL
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă
Bucureşti - 2011

Redactor: Protos. Chiril Lovin
Tehnoredactor: Violeta Negrea
Coperta: Florin Leonte

Ilustrația coperții: *Izgonirea lui Adam din Rai*

© Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2011

ISBN 978-973-616-170-4

Slavă..., a Treimii:

Treime de o Ființă, Unime în trei Ipostasuri, pe Tine Te lăudăm; pe Tatăl slăvind, pe Fiul cinstind și Duhului închinându-ne, unui Dumnezeu într-o fire cu adevărat; viață și vieți, împărăției celei fără de sfârșit.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Cetatea ta păzește-o, Preacurată Născătoare de Dumnezeu; că în tine aceasta cu credință împărățind, în tine se și întărește și, prin tine biruind, înfrânge toată încercarea, dezarmează pe vrăjmași și îndreptează pe supușii ei.

Și iarăși irmosul: Nașterea zămislirii celei...

După sfârșitul Canonului, dacă este prima săptămână din Post, se continuă Pavecernița Mare, din Ceaslov, rostindu-se îndată psalmul 4: Când Te-am chemat, m-ai auzit!

Dacă suntem la Denia din săptămâna a cincea (miercuri seara), îndată după canon se rostește ectenia mică. Urmează, la strană, cântarea luminândei glasului (de trei ori), după care se citesc Psalmii Laudelor și Doxologia zilelor de rând. Se rostește ectenia cererilor, apoi se cântă Stihoavna din Triod și se face sfârșitul potrivit zilelor din Post, după indicațiile din Ceaslov.

mine care am greșit mai mult decât toată firea omenească.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Toate cetele îngerești și adunările omenești le-ai uimit cu viața ta cea minunată; ca cei fără de trup viețuind și firea covârșind; pentru care ca și cum ai fi fost fără materie, te-ai suit cu picioarele pe apă, Marie, și Iordanul ai trecut.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Fă milostiv pe Ziditorul pentru noi, cei ce te lăudăm pe tine, Cuvioasă Maică, să ne izbăvească de răutăți și de necazurile care ne împresoară. Ca, izbăvindu-ne din încercări, să mărim neîncetat pe Domnul, Cel ce te-a slăvit pe tine.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Andrei cinstite și Părinte de trei ori fericite, păstorul Cretei, nu înceta rugându-te pentru cei ce te laudă, ca să ne izbăvim de toată mânia, necazul și stricăciunea și de greșeli de neînchipuit, noi cei care cinstim pururea pomenirea ta cu credință.

Înțelesul și folosul *Canonului cel Mare* al Sfântului Andrei Criteanul

„Venit-a postul, maica curăției, cea care învinovățește păcatul și este vestitoarea pocăinței, purtarea îngerilor și mântuirea oamenilor; să strigăm credincioșii: Dumnezeule, miluiește-ne pe noi!"

(*Triod*, stihira, glasul al V-lea, de la stihoavna Utreniei de luni dimineața din prima săptămână a Postului Mare)

1. Cine este Sfântul Andrei Criteanul?

Sfântul Andrei Criteanul s-a născut la Damasc în jurul anului 660, sub stăpânire musulmană, într-o familie creștină care i-a dat o educație aleasă. Mai târziu, el devine monah în „Frăția Sfântului Mormânt" – Ierusalim, fapt pentru care a fost mai târziu supranumit și „Ierusalimiteanul".

Curând devine secretar al patriarhului de Ierusalim, iar în 685, în calitate de delegat al acestuia, semnează la Constantinopol actele Sinodului al VI-lea Ecumenic, care a condamnat în 681 erezia mono-

telită (a unei singure voințe în persoana Domnului nostru Iisus Hristos).

Monahul Andrei rămâne în Constantinopol, unde i se încredințează conducerea unei importante opere social-filantropice, în special conducerea unui orfelinat și a unei case pentru bătrâni, lucrare socială foarte populară pentru Biserica bizantină din acea vreme.

În anul 692, a fost ales episcop de Gortyna, în Creta. De aici a primit și numele de „Cretanul" sau „Criteanul", pe care i l-a dat tradiția bisericească.

Andrei Criteanul a fost un mare episcop misionar. A construit biserici, a înființat mănăstiri, a dezvoltat lucrarea filantropică a Bisericii, s-a ocupat de educația tineretului din eparhia sa, a ajutat pe creștinii care au suferit de pe urma incursiunilor musulmanilor în insulă etc. A fost un bun predicator, iar pentru a încuraja participarea poporului la viața liturgică a Bisericii a compus o mulțime de imne liturgice. *El este considerat cel dintâi autor de canoane liturgice*, între care cel mai renumit este *Canonul cel Mare*, care a intrat în cartea *Triodul* și constituie o piesă liturgică deosebit de importantă pentru perioada Postului Sfintelor Paști.

Sfântul Andrei Criteanul a trecut la viața veșnică în anul 740, pe când se întorcea de la Constantinopol spre Creta. De aceea, mormântul său nu se află în Creta, ci în localitatea Eresos din insula Mitilina (Lesbos).

2. Ce este Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul?

Este vorba de un canon de pocăință, adică un lung imn liturgic (peste 250 stihiri), alcătuit din 9 cântări bogate, compuse, la rândul lor, din stihiri scurte

Milostivește-Te, mântuiește-mă, Fiul lui David, miluiește-mă, Cel ce ai tămăduit cu cuvântul Tău pe cei îndrăciți și, cu glasul cel milostiv, ca și tâlharului, grăiește-mi: Amin zic ție, cu Mine vei fi în rai, când voi veni întru slava Mea.

Un tâlhar Te-a hulit; un tâlhar ca Dumnezeu Te-a cunoscut. Că amândoi împreună pe cruce erau răstigniți. Dar, o, mult-Îndurate! Ca și tâlharului celui credincios, care Te-a cunoscut pe Tine Dumnezeu, deschide-mi și mie ușa slăvitei Tale împărății.

Făptura s-a mâhnit văzându-Te răstignit; munții și pietrele de frică s-au despicat, pământul s-a cutremurat și iadul s-a golit; și s-a întunecat lumina zilei, văzându-Te pe Tine, Iisuse, cu trupul pe Cruce pironit.

Roade vrednice de pocăință nu cere de la mine; că tăria mea întru mine a lipsit. Dăruiește-mi inimă pururea umilită și sărăcie cu duhul; ca să-Ți aduc acestea ca o jertfă primită, Unule, Mântuitorule.

Judecătorul meu și cunoscătorule, Cel ce va să vii iarăși cu îngerii să judeci lumea toată; atunci, văzându-mă cu ochiul Tău cel blând, să Te milostivești și să mă miluiești, Iisuse, pe

Vameșul s-a mântuit și păcătoasa s-a înțelepțit; iar fariseul, lăudându-se, s-a osândit. Că vameșul striga: milostivește-Te; și păcătoasa: miluiește-mă. Iar fariseul se îngâmfa strigând: Dumnezeule, mulțumescu-Ți, și celelalte graiuri ale nebuniei lui.

Zaheu vameș a fost, dar s-a mântuit; fariseul Simon s-a înșelat și păcătoasa și-a luat dezlegare de iertare de la Cel ce are puterea a ierta păcatele; căreia sârguiește să-i urmezi, suflete.

N-ai râvnit păcătoasei, o, ticălosul meu suflet, care, luând alabastru cu mir, cu lacrimi a uns picioarele Domnului și cu părul le-a șters. Căci i-a rupt zapisul păcatelor ei cele de demult.

Cetățile cărora le-a dat Hristos Evanghelia, știi, suflete al meu, cum au fost blestemate; teme-te de pildă, să nu te faci ca acelea; pe care, asemănându-le Stăpânul cu Sodoma, până la iad le-a osândit.

Să nu te arăți, o, suflete al meu, mai rău pentru deznădăjduire, auzind credința canaaneencei, pentru care cu cuvântul lui Dumnezeu s-a tămăduit fiica ei. Strigă din adâncul inimii, ca și aceea lui Hristos: Fiul lui David, mântuiește-mă și pe mine!

de pocăință, ritmate de invocația: „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!", cerere care amintește de rugăciunea vameșului din prima duminică a perioadei *Triodului*.

Canoanele liturgice au apărut la sfârșitul secolului al VII-lea și începutul secolului al VIII-lea, înlocuind, în mare măsură, imnele liturgice numite Condac. Totuși, între cântarea a 6-a și a 7-a a fiecărui *Canon* se mai păstrează un *Condac* urmat de un *Icos*. Canoanele, care au fost compuse la început de creștini sirieni elinizați din Palestina, sunt mai sobre din punct de vedere muzical și au un conținut teologic mai accentuat.

Canonul liturgic are nouă cântări lungi, formate din multe stihiri scurte, iar acestea nouă intercalau la început cele *nouă cântări biblice* folosite în viața liturgică răsăriteană: *Cântarea lui Moise* (*Ieșirea* 15, 1-19); *Noua cântare a lui Moise* (*Deuteronom* 32, 1-43); *Rugăciunea Anei, mama lui Samuel* (*1 Regi* 2, 1-10); *Rugăciunea profetului Avacum (Habacuc)* (*Avacum* 3, 2-19); *Rugăciunea lui Isaia* (*Isaia* 26, 9-20); *Rugăciunea lui Iona* (*Iona* 2, 3-10); *Rugăciunea celor Trei tineri*; *Cântarea celor Trei tineri*; *Cântarea Născătoarei de Dumnezeu* (*Luca* 1, 46-55) și *rugăciunea lui Zaharia*, tatăl Sfântul Ioan Botezătorul (*Luca* 1, 68-79).

Fiecare cântare a Canonului începe cu un *Irmos* (o strofă dătătoare de ton), se continuă cu stihiri mai scurte și se încheie cu o laudă de preamărire adresată Sfintei Treimi (*doxastikon*) și o laudă adresată Maicii Domnului (*theotokion*).

La Canonul inițial al Sfântului Andrei Criteanul, mai precis la cântările a 3-a, a 4-a, a 8-a și a 9-a, au fost adăugate de timpuriu câteva canoane mai mici, formate din *trei cântări* (trei ode), compuse de „Teo-

dor" și „Iosif", adică Sfântul Teodor Studitul († 826) și Iosif de Sicilia († 886).

În secolele XI-XII, un canon de două stihiri pentru o cântare a fost adăugat în cinstea Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca, din vremea în care duminica a V-a din Postul Sfintelor Paști a fost închinată pomenirii Sfintei Maria Egipteanca. Apoi a fost adăugată la sfârșitul fiecărei cântări o stihiră de cerere către Sfântul Andrei Criteanul însuși.

După *sinaxar* se cântă sau recită 16 stihiri, toate intercalate între Fericiri.

3. Cum și când se cântă/citește Canonul cel Mare?

Acest canon al Sfântului Andrei Criteanul se cântă pe glasul al 6-lea, care este mai trist. *Irmosul* se cântă de două ori, la începutul și la sfârșitul cântării. Rugăciunea „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!" este însoțită de metanie mică și de semnul sfintei cruci.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul se citește *pe fragmente* în prima săptămână a Postului Sfintelor Paști, în zilele de *luni, marți, miercuri* și *joi*, în cadrul Slujbei Pavecerniței; iar *în întregime* se citește la Denia de joi din săptămâna a V-a a Postului Sfintelor Paști, la Utrenie.

4. Ce conține Canonul cel Mare?

Acest bogat și frumos canon este, în același timp, *meditație biblică și rugăciune de pocăință. Canonul Sfântului Andrei Criteanul* este un dialog al omului păcătos cu propria sa conștiință, luminată de citirea Sfintei Scripturi. Sufletul care se pocăiește plânge că nu a urmat pilda luminoasă a drepților virtuoși, ci

În pustie a locuit Înaintemergătorul harului, iar Iudeea toată și Samaria auzind, au alergat și și-au mărturisit păcatele lor bucuros, botezându-se; cărora tu, suflete, n-ai urmat.

Nunta cinstită este și patul neîntinat, că Hristos pe amândouă le-a binecuvântat mai înainte, ospătându-Se trupește, și în Cana Galileii la nuntă apa în vin preschimbând, arătând întâia minune, ca tu să te schimbi, o, suflete.

Hristos a întărit pe slăbănogul cel ce și-a ridicat patul, iar pe tânărul mort l-a înviat, pe fiul văduvei și pe al sutașului și, samarinencei arătându-Se, a închipuit mai înainte ție, suflete, închinarea în Duh.

Pe ceea ce-i curgea sânge a tămăduit-o Domnul cu atingerea de haina Lui; pe cei leproși i-a curățit, pe orbi i-a luminat și pe cei șchiopi i-a îndreptat; pe surzi, pe muți și pe cea gârbovită până la pământ, i-a tămăduit cu cuvântul, ca tu să te mântuiești, ticăloase suflete.

Bolile tămăduind, săracilor a binevestit Hristos-Cuvântul. Pe șchiopi i-a vindecat, împreună cu vameșii a mâncat și cu păcătoșii S-a amestecat; sufletul fiicei lui Iair, celei moarte mai dinainte, l-a întors cu atingerea mâinii.

Hristos S-a făcut Om, chemând la pocăință pe tâlhari și pe desfrânate. Suflete, pocăiește-te, că s-a deschis ușa împărăției acum iar fariseii și vameșii și desfrânații merg mai înainte, pocăindu-se.

Hristos pe magi i-a mântuit, pe păstori i-a chemat, mulțimea pruncilor a făcut-o mucenici, pe bătrânul l-a slăvit și pe văduva cea bătrână. Cărora n-ai râvnit, suflete, nici faptelor, nici vieții; dar vai ție, când vei fi judecat!

Postind Domnul patruzeci de zile în pustie, mai pe urmă a flămânzit, arătând firea cea omenească. Suflete, nu te lenevi; de va năvăli asupra ta vrăjmașul, alungă-l cu rugăciuni și cu postire, departe de la picioarele tale.

Hristos era ispitit, diavolul Îl ispitea, arătându-I pietrele ca să le facă pâini. În munte L-a suit să vadă toate împărățiile lumii într-o clipă. Teme-te, o, suflete, de înșelăciune; trezește-te, roagă-te în tot ceasul lui Dumnezeu.

Turtureaua cea iubitoare de pustie, sfeșnicul lui Hristos, glasul celui ce strigă a glăsuit, predicând pocăință: Irod a săvârșit fărădelege cu Irodiada. Vezi dar, suflete al meu, să nu te prinzi în cursele celor fără de lege, ci degrab îmbrățișează pocăința.

robia patimilor arătate în mulți păcătoși, dintre care unii nu s-au pocăit, iar alții s-au mântuit tocmai fiindcă s-au pocăit.

Cu inima plină de smerenia vameșului, cu strigătul de iertare al fiului risipitor și cu gândul la înfricoșătoarea judecată, despre care vorbesc Evangheliile primelor trei duminici ale *Triodului*, autorul *Canonului cel Mare* ne arată, în același timp, durerea și puterea pocăinței, leac și lumină a învierii sufletului din moartea păcatului.

Rugăciunea vameșului: *„Dumnezeule, miluiește-mă pe mine păcătosul!"* devine, în Canonul Sfântului Andrei Criteanul, ritmul și respirația pocăinței în stăruitorul stih: *„Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!"*.

Pocăința-rugăciune a fiului risipitor: *„Părinte, greșit-am la cer și înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, primește-mă ca pe una din slugile tale"* ia accentul unui regret nesfârșit pentru păcat, ca pierdere și moarte a sufletului care valorează mai mult decât toată lumea materială: *„Ia aminte, Cerule, și voi grăi; pământule, primește în urechi glasul celui ce se pocăiește lui Dumnezeu și-L laudă pe Dânsul"* (Cântarea a II-a, 2).

Păcatul este alipirea sufletului de cele pământești, încât: *„...toată mintea țărână mi-am făcut"* (Cântarea a II-a, 6). Prin păcat se pierde frumusețea nevinovăției din Rai, se pustiește sufletul, se schimbă demnitatea omului în rușine, iar apropierea de Dumnezeu se preface în înstrăinare de El.

Păcatul pe care îl descrie *Canonul cel Mare* nu este al unui singur om, ci al firii omenești căzute, începând cu Adam și Eva. De aceea, *Canonul cel Mare* îmbină pocăința cu meditația la căderile în păcat sau

biruința asupra păcatului, așa cum se văd acestea în Sfânta Scriptură. *Canonul cel Mare* se cântă în Biserică în timpul perioadei de pocăință a Postului Mare al Sfintelor Paști, tocmai pentru a se arăta că toți oamenii au nevoie de pocăință și de iertare a păcatelor pentru a ajunge la mântuire.

Marii păcătoși care s-au pocăit și s-au ridicat din păcat și patimi devin nu numai dascăli ai pocăinței pentru întreaga Biserică, ci și rugători pentru cei ce se luptă cu păcatul sau se curăță de el prin pocăință.

Astfel, Cuvioasa Maria Egipteanca este invocată în *Canonul cel Mare* în stihul: *„Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi păcătoșii!"*. Iar mai târziu, Biserica a adăugat în Canonul Sfântului Andrei Criteanul și stihul-rugăciune adresat chiar lui, autorului: *„Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi păcătoșii!"*.

Rugăciunile din *Canonul cel Mare* adresate Maicii Domnului și Sfinților Apostoli arată, în general, legătura dintre pocăință și înviere, dintre vremea Postului și sărbătoarea Paștilor: *„Apostoli, cei doisprezece de Dumnezeu aleși, aduceți acum rugăciunea lui Hristos, ca să trecem toți curgerea postului, săvârșind rugăciuni de umilință și săvârșind virtuți cu osârdie; ca în acest chip să ajungem să vedem Învierea cea slăvită a lui Hristos Dumnezeu, slavă și laudă aducând"* (Sedealna a 2-a de după Cântarea a III-a, *Triod).*

Maica Domnului, care a purtat în pântecele ei și pe brațele ei pe Hristos-Domnul, arătându-L lumii, împreună cu Apostolii care au binevestit lumii pe Hristos, arată aici însăși taina Bisericii. În ea lacrimile pocăinței devin pregătire și dor de înviere, arvună a

Mintea s-a rănit, trupul s-a trândăvit, duhul bolește; cuvântul a slăbit, viața s-a omorât, sfârșitul este lângă uși. Pentru aceasta, ticălosul meu suflet, ce vei face când va veni Judecătorul să cerceteze ale tale?

Adusu-ți-am aminte, suflete, de la Moise facerea lumii și toată Scriptura cea așezată de acela; care îți spune ție de cei drepți și de cei nedrepți; din care celor de al doilea, adică celor nedrepți, ai urmat, o, suflete, păcătuind lui Dumnezeu, iar nu celor dintâi.

Legea a slăbit, Evanghelia nu lucrează și toată Scriptura în tine nu este luată în seamă; profeții au slăbit și tot cuvântul Celui Drept. Și rănile tale, o, suflete al meu, s-au înmulțit, nefiind doctor care să te vindece.

Pildele Scripturii celei noi îți aduc ție, ca să te ducă pe tine, suflete, spre umilință; râvnește, așadar, dreptilor, iar de păcătoși te leapădă și înduplecă pe Hristos cu rugăciunile tale, cu postul, cu curăția și cu smerenia.

Hristos S-a făcut Prunc, unindu-se cu mine, în trup fiind, și toate câte sunt ale firii, cu voia le-a plinit, afară de păcat, arătându-ți ție, o, suflete, pilda și chipul smereniei Sale.

Dumnezeu-Cuvântul, Cuvinte al Tatălui celui fără început, Duhule cel viu și făcător, Treime în Unime, miluiește-mă.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ca din porfiră s-a țesut trupul lui Emanuil înlăuntru în pântecele tău, Preacurată, ceea ce ești porfiră înțelegătoare; pentru aceasta, Născătoare de Dumnezeu, cu adevărat pe tine te cinstim.

Stih: Să lăudăm, să binecuvântăm și să ne închinăm Domnului, cântându-I și preaînălțându-L pe Dânsul întru toți vecii.

Și iarăși irmosul: Pe Cel pe Care-L slăvesc...

În Joia săptămânii a cincea se adaugă aici Cântarea a 9-a a celor două Tricântări din Triod.

Cântarea a 9-a

Irmosul:

Naşterea zămislirii celei fără de sămânță este netâlcuită; rodul Maicii celei fără de bărbat este nestricat; că Naşterea lui Dumnezeu înnoieşte firile. Pentru aceasta, pe tine toate neamurile, ca pe o Maică mireasă a lui Dumnezeu, cu dreaptă credință te mărim.

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

vieții veșnice, ca legătură de iubire a omului cu Dumnezeu.

Mărturisirea și preamărirea Sfintei Treimi în *Canonul cel Mare* arată că pocăința creștină este taina refacerii comuniunii oamenilor cu Sfânta Treime. *Botezați în numele Sfintei Treimi, creștinii reînnoiesc Taina Botezului prin lacrimile pocăinței, mor pentru păcat și înviază sufletește pentru Hristos.*

Mărturisirea *dreptei credințe* prin doxologie se leagă strâns de redescoperirea *dreptei viețuiri* prin pocăință. Milostivirea Sfintei, Celei de o ființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi este temelia și puterea care face ca *„ușile pocăinței"* să devină *„porțile Împărăției cerurilor"* deschise în inimile celor ce caută mântuirea și viața veșnică.

Un alt element care susține rugăciunea de pocăință și, în același timp, constituie semnul pocăinței profunde este plânsul sau *lacrimile căinței.* Lacrimile sunt un dar de la Dumnezeu. Lacrimile care susțin rugăciunea de pocăință sunt numite *întristarea cea după Dumnezeu*, după expresia Sfinților Părinți. Sfântul Ioan Damaschinul, explicând fericirea a doua, *„Fericiți cei ce plâng că aceia se vor mângâia"*, arată clar că nu orice plâns aduce fericire, nu orice tânguire și lamentare este o virtute, ci numai plânsul pentru păcate aduce mângâiere. Nu plânsul celui ce este supărat pentru că ar fi dorit să câștige mai mulți bani, dar a câștigat mai puțini, sau a ratat o șansă de a ajunge într-un rang mai mare, dar nu a reușit. Sfântul Ioan Damaschinul arată că nu acesta este plânsul adevărat, ci acesta este un plâns egoist, un plâns din orgoliu. *Plânsul adevărat este regretul sau căința pen-*

tru păcatele pe care le-am făcut, regretul sau căința pentru timpul pierdut, pentru energiile sufletești și trupești pe care le-am cheltuit în zadar, fără nici un sens duhovnicesc și fără nici o roadă folositoare altora.

În timpul Postului Mare, în *Triod* se subliniază legătura deosebită dintre taina *smochinului neroditor* care s-a uscat pentru că l-a blestemat Hristos Domnul și existența umană cea îndepărtată de Dumnezeu, care nu aduce roada faptelor bune.

Sfântul Andrei Criteanul și alți Sfinți Părinți, meditând la pilda smochinului neroditor, cer lacrimile pocăinței ca să ude cu ele smochinul neroditor al sufletului pentru a nu se usca definitiv. Iar Sfântul Efrem Sirul ne spune că sufletul omului păcătos este plin de spinii păcatelor și de uscăciunea lipsei de iubire smerită față de Dumnezeu și față de semeni, însă *lacrimile pocăinței vin peste sufletul acesta plin de spini și de uscăciune ca o ploaie curățitoare și roditoare*. În acest sens, Părinții duhovnicești vorbesc despre curgerea lacrimilor nevoitorilor sau asceților din pustie care au făcut roditoare pustia prin rodirea virtuților. Nu e vorba doar de pustia fizică, exterioară, ci, în primul rând, *ei au făcut roditoare pustia sufletului păcătos, transformând-o într-un sol fertil al virtuților*. Părinții Bisericii, mari dascăli și trăitori ai pocăinței, au împărțit lacrimile în două categorii: *lacrimile de întristare* numite și „*străpungerea inimii*" și *lacrimile bucuriei*. Lacrimile de întristare ard păcatul și spală sufletul păcătos precum focul curăță fierul de rugină. Aceste lacrimi pot continua și după ce au fost iertate păcatele omului, ele transformându-se în *lacrimile bucuriei* care izvorăsc din rugăciunea curată. Însă în

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Maica Luminii celei neapuse, pe tine luminându-te, te-a dezlegat de întunericul păcatelor; de unde, primind tu harul Duhului, luminează, Marie, pe cei ce te laudă cu credință.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Minune nouă cu adevărat văzând în tine, maică, dumnezeiescul Zosima s-a spăimântat; că înger în trup vedea și cu totul de uimire s-a umplut, lăudând pe Hristos în veci.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Ca cel ce ai îndrăzneală către Domnul, Andrei cinstite, lauda Cretei, pe tine te rog: Roagă-te, ca să aflu acum dezlegare de legătura fărădelegii prin rugăciunile tale, ca cel ce ești învățător al pocăinței și mărirea cuvioșilor.

A Treimii:

Binecuvântăm pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Părinte, Cel ce ești fără început, Fiule, Cel împreună fără de început, Mângâietorule cel bun, Duhule cel drept; Născătorule al lui

Pune-mi doctorie vindecătoare și untdelemn și vin, lucrurile cele de pocăință, și umilință cu lacrimi.

Cananeencii și eu, urmând, strig: Miluiește-mă, Fiul lui David! Mă ating de marginea hainei Tale, ca ceea ce-i curgea sânge; plâng ca Marta și ca Maria pentru Lazăr.

Alabastru cu lacrimi turnând pe capul Tău, Mântuitorule, ca niște mir, strig ca păcătoasa care cerea milă; rugăciune aduc și cer să iau iertare.

Chiar dacă n-a păcătuit nimeni ca mine, totuși primește-mă, Milostive Mântuitorule, și pe mine, care cu frică mă pocăiesc și cu dragoste strig: Păcătuit-am Ție unuia, nelegiuit-am, miluiește-mă.

Milostivește-Te, Mântuitorule, spre zidirea Ta și mă caută ca un păstor pe mine, oaia cea pierdută, și, rătăcit fiind, răpește-mă de la lup, și mă fă oaie în pășunea oilor Tale.

Când vei ședea ca un Judecător milostiv și vei arăta slava Ta cea înfricoșătoare, Hristoase, o, ce frică va fi atunci! Cuptorul arzând și toți temându-se de înfricoșătoarea judecată a Ta.

viața spirituală ortodoxă, lacrimile bucuriei se dobândesc, în general, după ce credinciosul a trecut prin lacrimile pocăinței. Acest adevăr ni-l arată Sfântul Ioan Scărarul care, în lucrarea sa *Scara virtuților*, vorbește despre „*lacrimile pocăinței celei de bucurie aducătoare*", adică despre bucuria iertării, bucuria ridicării, bucuria învierii sufletului din moartea păcatului.

După împăcarea omului cu Dumnezeu prin Spovedanie, lacrimile pocăinței aduc *pace în suflet*. Lacrimile nu sunt un scop în sine, dar sunt semnul căinței profunde și semnul bucuriei iertării și al refacerii comuniunii omului cu Dumnezeu, Izvorul bucuriei.

Cântările bisericești ortodoxe compuse, în general, de monahi care au plâns o viață întreagă, care s-au învrednicit de lacrimile pocăinței și de lacrimile bucuriei, conțin *o bucurie pașnică și pacificatoare*. Ele nu urmează ritmul naturii umane împătimite de plăceri, ci urmează ritmul metaniilor, acela al pocăinței. *O astfel de muzică ajută la susținerea rugăciunii de pocăință*. Muzica din timpul Postului Mare este adaptată acestei perioade, după cum și *veșmintele liturgice, de culoare cernită, închisă, ne antrenează în interioritatea pocăinței; ele ne cheamă să privim nu atât la solemnitatea slujbelor exterioare, cât la sărăcia sufletului nostru slăbit de păcate, pentru a aduna, prin smerită rugăciune, comori de lumină în inimă.*

Totuși, *întrucât pocăința are ca scop bucuria Învierii, sâmbăta și duminica din timpul Postului Mare, Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur și cea a Sfântului Vasile cel Mare se săvârșesc în veșminte luminoase, iar miercurea și vinerea, Liturghia Darurilor mai înainte sfințite unită cu Vecernia, ca semn de*

pocăință, se săvârșește în veșminte cernite. Această Liturghie este săvârșită pentru împărtășire euharistică mai intensă întrucât și postul acesta este mai intens sau mai sever, iar cel ce postește are nevoie de mai multă întărire duhovnicească. În Biserica veche Liturghia Darurilor mai înainte sfințite nu se săvârșea dimineața, ci seara, la vecernie. În mediul rural, primăvara, oamenii mergeau în timpul zilei la câmp, iar după munca de la câmp, seara, veneau și se împărtășeau, ca pregătire pentru Înviere, deoarece perioada Postului Sfintelor Paști este potrivită pentru învierea lentă a sufletului din moartea păcatului și culminează cu revărsarea bucuriei Învierii Domnului din noaptea de Paști. Astăzi, în mănăstiri și parohii, Liturghia Darurilor mai înainte sfințite se săvârșește de obicei înainte de amiază, cam în același timp în care era săvârșită Liturghia Sfântului Vasile cel Mare din duminica precedentă, când au fost sfințite Darurile, pentru a fi folosite în timpul săptămânii următoare.

Să rugăm pe Hristos-Domnul și pe toți sfinții Lui să ne ajute cu rugăciunile lor și să ne dăruiască puterea de a simți în suflet roadele pocăinței din Postul Mare, adică sfințirea vieții noastre, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „*Noi dăruim ceea ce avem, postirea, ca să primim ceea ce nu avem, nepătimirea*".

† DANIEL

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Sionului și lacrimi a vărsat. Urmează vieții lui celei cu lacrimi udate și te vei mântui.

Iona a fugit în Tars, cunoscând dinainte întoarcerea ninivitenilor; a cunoscut ca un prooroc milostivirea lui Dumnezeu; pentru că se ferea să nu mintă proorocia lui.

De Daniel ai auzit, o, suflete, cum a astupat gurile fiarelor în groapă; ai înțeles cum tinerii cei ce au fost cu Azaria au stins prin credință văpaia cuptorului cea arzătoare.

Pe toți cei din Legea Veche, i-am adus ție, suflete, spre pildă; urmează faptelor iubite de Dumnezeu ale drepților și fugi de păcatele celor vicleni.

Drepte Judecătorule, Mântuitorule, miluiește-mă și mă izbăvește de foc și de groaza ce am a petrece la judecată, după dreptate; iartă-mă mai înainte de sfârșit, prin fapte bune și prin pocăință.

Ca tâlharul strig Ție: pomenește-mă! Ca Petru plâng cu amar: iartă-mă, Mântuitorule! strig ca vameșul, lăcrimez ca păcătoasa. Primește-mi tânguirea ca oarecând pe a cananeencii.

Tămăduiește putreziciunea smeritului meu suflet, Mântuitorule, Unule, Tămăduitorule.

către Elisei; iar tu, o suflete al meu, acestui dar nu te-ai învrednicit, din pricina neînfrânării.

Elisei, luând oarecând cojocul lui Ilie, a luat de la Domnul har îndoit; iar tu, o, suflete al meu, de acest har nu te-ai împărtășit, pentru neînfrânare.

Șunamiteanca, oarecând, a primit pe cel drept cu gând bun; iar tu, o, suflete, n-ai adus în casa ta nici străin, nici călător. Pentru aceasta, tu vei fi lepădat afară din cămară, tânguindu-te.

Minții celei întinate a lui Ghiezi pururea te-ai asemănat, ticăloase suflete; a cărui iubire de argint leapădă-o măcar la bătrânețe. Fugi de focul gheenei, depărtându-te de răutățile tale.

Tu, suflete, lui Ozia râvnind, lepra lui întru tine îndoit ai luat-o; că cele necuvioase cugeți și cele fără de lege faci; lasă cele ce ai și aleargă la pocăință.

De niniviteni ai auzit, suflete, că s-au pocăit către Dumnezeu cu sac și cu cenușă; acestora n-ai urmat, ci te-ai arătat mai rău decât toți cei ce au greșit mai înainte de lege și după lege.

De Ieremia, cel din groapa cu noroi, ai auzit, suflete, care a plâns cu tânguire cetatea

CANONUL CEL MARE

Rânduiala tipiconală

1. În prima săptămână a Sfântului și Marelui Post

Canonul cel Mare se săvârșește în cadrul Pavecerniței Mari. La ceasul al zecelea din zi (orele 16), paraclisierul, luând binecuvântare de la cel mai mare, lovește de 12 ori în toacă. După ce se adună toți în biserică, preotul dă binecuvântarea, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin. Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru...

Preotul: Că a Ta este împărăția...

Strana: Amin. Doamne, miluiește! (de 12 ori), Slavă..., Și acum..., Veniți să ne închinăm... (cu trei închinăciuni),

Psalmul 69

Dumnezeule, spre ajutorul meu...

După sfârșitul acestui psalm, se începe Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul, împărțind fiecare cântare în patru, potrivit zilelor de luni până joi din prima săptămână. În cadrul Pavecerniței, Canonul se citește fără ectenii sau cădiri, fără Sedelne după cântarea a treia și fără Fericiri. Se obișnuiește ca acest canon să fie citit în mijlocul bisericii, din Triodul așezat pe analog, de către preot, purtând epitrahil de culoare închisă.

2. În Joia săptămânii a cincea din Post (Denia de miercuri seara)

Canonul cel Mare se săvârșește în cadrul Utreniei. Adunându-se frații în biserică, preotul face începutul după obicei și se zic: Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru..., Doamne miluiește (de 12 ori), Slavă..., Și acum..., Veniți să ne închinăm... (de 3 ori) și Utrenia, după rânduială.

După Psalmi, se cântă Aliluia și Cântările treimice ale glasului și se citește Catisma a opta, apoi se zic sedelnele Octoihului, după care se citește viața Cuvioasei Maria Egipteanca, prima parte.

Psalmul 50

Stihurile: Să cântăm Domnului... nu se cântă, ci îndată se începe Canonul Mare, care se zice rar, cu glas umilit și cu inimă înfrântă, făcând la fiecare tropar câte 3 închinăciuni.

Unul din Treimea cea nedespărțită, pe Unul Fiu și Dumnezeu; și tu însăți ne-ai deschis nouă celor de pe pământ cele cerești.

Și iarăși irmosul: Greșit-am, fărădelege am făcut...

În Joia săptămânii a cincea se adaugă aici Cântarea a 8-a a celor două Tricântări din Triod.

Cântarea a 8-a
Irmosul:

Pe Cel pe Care-L slăvesc oștile cerești și de El se cutremură Heruvimii și Serafimii, toată suflarea și zidirea, lăudați-L, binecuvântați-L și-L preaînălțați întru toți vecii (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Miluiește-mă pe mine cel ce am păcătuit, Mântuitorule, ridică-mi mintea mea spre întoarcere. Primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc; miluiește-mă pe mine cel ce strig: Greșit-am Ție, mântuiește-mă; nelegiuit-am, miluiește-mă!

Ilie, cel ce a fost purtat în car, suindu-se în carul virtuților, s-a înălțat ca spre ceruri oarecând, mai presus de cele pământești; deci, la suirea acestuia cugetă, suflete al meu.

Curgerea Iordanului, oarecând, a stat de o parte și de alta, prin lovirea cu cojocul lui Ilie de

te-a făcut să cazi în cursă. Ci dă-mi acum ajutor în necazuri și mie, robului tău.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Pe Hristos pe Care L-ai iubit, de Care ai dorit, pe urma Căruia ai mers, Acesta a aflat pocăința și ți-a dăruit-o, ca singur Dumnezeu milostiv; pe Care roagă-L neîncetat, să ne izbăvească pe noi de patimi și de primejdii.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Pe piatra credinței întărește-mă, cu rugăciunile tale, părinte, îngrădindu-mă cu frica cea dumnezeiască și mă rog dăruiește-mi mie acum pocăință, Andrei; și mă izbăvește de cursa vrăjmașilor care mă caută pe mine.

Slavă..., a Treimii:

Treime neamestecată, nedespărțită, de o Ființă și fire una; lumini și lumină, și trei sfinte și Unul sfânt, este lăudată Treimea, Dumnezeu. Laudă și preaslăvește, suflete, viață și vieți, pe Dumnezeul tuturor.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Lăudămu-te, te binecuvântăm, închinămu-ne ție, Născătoare de Dumnezeu, că ai născut pe

CANONUL CEL MARE

Alcătuire a Sfântului Părintelui nostru Andrei Criteanul Ierusalimiteanul

Cântarea I, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Ajutor și acoperitor s-a făcut mie spre mântuire. Acesta este Dumnezeul meu și-L voi slăvi pe El; Dumnezeul părintelui meu și-L voi înălța pe El, căci cu slavă S-a preaslăvit (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă.

De unde voi începe a plânge faptele vieții mele celei ticăloase? Ce începere voi pune, Hristoase, acestei tânguiri de acum? Ci, ca un milostiv, dă-mi iertare greșelilor.

Vino, ticăloase suflete, împreună cu trupul tău, de te mărturisește la Ziditorul tuturor. Și îndepărtează-te de acum de nebunia cea mai dinainte și adu lui Dumnezeu lacrimi de pocăință.

Râvnind neascultării lui Adam celui întâi-zidit, m-am cunoscut pe mine dezbrăcat de Dumnezeu și de împărăția cea pururea fiitoare și de desfătare, pentru păcatele mele.

Vai, ticăloase suflete! Pentru ce te-ai asemănat Evei celei dintâi? Că ai căzut rău și te-ai rănit amar; că te-ai atins de pom și ai gustat cu îndrăzneală mâncarea cea nechibzuită.

În locul Evei celei trupești, făcutu-s-a mie Evă înțelegătoare gândul cel cu poftă trupească, arătându-mi cele plăcute, și gustând pururea din băutura cea amară.

După dreptate a fost lepădat Adam din Eden, nepăzind singura Ta poruncă, Mântuitorule. Dar eu, care am călcat totdeauna cuvintele Tale cele dătătoare de viață, ce voi pătimi?

Covârșind eu de bunăvoie uciderea lui Cain, m-am făcut cu știință ucigaș al sufletului, trăind numai după trup, și războindu-mă împotriva lui, cu faptele mele cele rele.

Nu m-am asemănat, Iisuse, dreptății lui Abel. Daruri bineprimite nu Ți-am adus Ție niciodată, nici fapte dumnezeiești, nici jertfă curată, nici viață fără prihană.

Cad înaintea Ta și aduc Ție, ca niște lacrimi, cuvintele mele: Păcătuit-am cum a greșit păcătoasa și am făcut fărădelege ca nimeni altul pe pământ. Dar fie-Ți milă, Stăpâne, de făptura Ta și iarăși mă cheamă!

Folosit-am rău chipul Tău și am stricat porunca Ta; toată frumusețea mi s-a întunecat și cu patimile mi s-a stins făclia, Mântuitorule. Dar, milostivindu-Te, dă-mi bucurie, precum cântă David.

Întoarce-te, căiește-te, descoperă cele ascunse; grăiește lui Dumnezeu Cel ce știe toate. Tu singur știi, Mântuitorule, cele ascunse ale mele; ci Însuți Tu mă miluiește, precum cântă David, după mare mila Ta.

Stinsu-s-au zilele mele, ca visul celui ce se deșteaptă. Pentru aceasta, ca Iezechia lăcrimez pe patul meu, ca să mi se adauge ani de viață. Dar care Isaia va da mărturie pentru tine, suflete? Fără numai Dumnezeul tuturor.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Strigând către Preacurata Maica lui Dumnezeu mai înainte, ai gonit turbarea poftelor celor cu silă supărătoare și ai rușinat pe vrăjmașul cel ce

Lui Roboam, celui ce n-a ascultat sfatul tatălui său, ai râvnit, suflete, împreună și lui Ieroboam, slugii celei prea rele, care s-a răzvrătit oarecând; dar fugi de asemănarea lor și strigă lui Dumnezeu: Păcătuit-am, miluiește-mă!

Necurățiilor lui Ahav ai râvnit, suflete al meu! Vai mie! Te-ai făcut locaș întinăciunilor trupești și vas urât al patimilor. Dar din adâncul tău suspină și spune lui Dumnezeu păcatele tale.

A ars, oarecând, Ilie pe cei de două ori câte cincizeci, când a junghiat și pe proorocii cei de rușine ai Izabelei, spre mustrarea lui Ahav. Dar fugi, suflete, de asemănarea celor doi și te întărește.

Încuiatu-s-a ție cerul, suflete, și foamete de la Dumnezeu te-a cuprins de vreme ce nu te-ai plecat cuvintelor lui Ilie Tesviteanul, ca și Ahav oarecând. Ci sareptencei asemănându-te, hrănește sufletul proorocului.

Păcatele lui Manase ți-ai îngrămădit cu voința, suflete, punând ca niște lucruri de scârbă patimile și înmulțind cele dezgustătoare; dar pocăinței lui râvnind cu căldură, câștigă-ți umilință.

Precum Cain așa și noi, ticăloase suflete, am adus fapte murdare Făcătorului tuturor și jertfă vrednică de mustrare și viață netrebnică; pentru acestea ne-am și osândit împreună.

Ziditorule, făcându-mă lut viu, ai pus întru mine trup și oase și suflare și viață; dar, o! Făcătorul meu, Mântuitorul meu și Judecătorul meu, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc.

Mărturisesc Ție, Mântuitorule, păcatele pe care le-am făcut, și rănile sufletului și ale trupului meu, pe care tâlhărește le-au pus înlăuntrul meu gândurile cele ucigătoare.

De am și greșit, Mântuitorule, dar știu că ești iubitor de oameni; bați cu milă și Te milostivești fierbinte; pe cel ce plânge îl vezi, și alergi ca un părinte, chemând pe cel rătăcit.

Pe mine cel lepădat înaintea ușilor Tale, Mântuitorule, măcar la bătrânețe nu mă lăsa în iad, deșert, ci, mai înainte de sfârșit, ca un iubitor de oameni, dă-mi iertare greșelilor.

Eu sunt cel căzut între tâlhari, în gândurile mele; cu totul sunt rănit acum de ele și plin de bube; dar Tu însuți venind de față, Hristoase Mântuitorule, vindecă-mă.

Preotul, văzându-mă mai înainte, a trecut de mine, și levitul, văzându-mă gol în nenorocire,

nu m-a băgat în seamă; iar Tu, Iisuse, Cel ce ai răsărit din Maria, venind de față, miluiește-mă.

Mielule al lui Dumnezeu, Cel ce ai ridicat păcatele tuturor, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un milostiv, dă-mi lacrimi de umilință.

Vremea este a pocăinței, vin către Tine, Făcătorul meu; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un îndurat, dă-mi iertare de greșeli.

Să nu mă urăști, Mântuitorule, să nu mă lepezi de la fața Ta; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un milostiv, dă-mi iertare de greșeli.

Greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, Mântuitorule, cele vădite și cele ascunse, cele știute și cele neștiute, toate iertându-le, ca un Dumnezeu, milostivește-Te și mă mântuiește.

Din tinerețe, Mântuitorule, poruncile Tale le-am lepădat și mi-am petrecut toată viața cu pofte, neîngrijindu-mă și lenevindu-mă; pentru aceasta strig Ție, Mântuitorule: Măcar la sfârșit, mântuiește-mă!

unuia am greșit, Dumnezeului tuturor; Însuți mă curățește.

Purtat fiind chivotul în car, când s-au întors junicile, îndată ce s-a atins Uza de el, a fost certat de mânia lui Dumnezeu. Deci de îndrăzneala aceluia fugind, suflete, cinstește bine cele dumnezeiești.

Auzit-ai de Abesalom cum s-a ridicat împotriva firii. Cunoscut-ai faptele lui cele întinate, cu care a batjocorit patul lui David, tatăl său; dar și tu ai urmat pornirilor lui celor de patimi și iubitoare de plăceri.

Supus-ai trupului tău vrednicia ta cea nerobită și ca alt Ahitofel aflând pe vrăjmașul, suflete, te-ai plecat după sfaturile lui; dar le-a risipit pe acestea Însuși Hristos, ca tu să te mântuiești cu adevărat.

Solomon cel minunat, cel plin de harul înțelepciunii, făcând vicleșug înaintea lui Dumnezeu oarecând, s-a depărtat de la El; căruia și tu ți-ai asemănat păcătoasa ta viață, suflete.

De plăcerile patimilor sale fiind silit, s-a întinat, – vai mie, iubitorul înțelepciunii –, iubitor de femei desfrânate făcându-se și înstrăinat de la Dumnezeu; căruia tu, o suflete, ai urmat cu gândul, prin dezmierdări rușinoase.

adăugat rănilor mele rană. Ci Tu mă miluiește, ca un îndurat, Dumnezeul părinților.

Cele ascunse ale inimii mele le-am mărturisit Ție, Judecătorul meu. Vezi smerenia mea, vezi și necazul meu și ia aminte acum la judecata mea; și Tu mă miluiește, ca un îndurat, Dumnezeul părinților.

Saul oarecând, dacă a pierdut asinele tatălui său, suflete, degrabă a aflat în schimb împărăția; dar păzește-te să nu greșești, alegând mai degrabă poftele tale cele dobitocești, decât împărăția lui Hristos.

David, dumnezeiescul părinte, de a și greșit oarecând îndoit, suflete al meu, cu săgeata desfrâului săgetându-se și cu sulița robindu-se pentru pedeapsa uciderii; dar tu cu mai grele lucruri bolești, din pornirile cele de voia ta.

Împreunat-a David oarecând nelegiuirea cu nelegiuire, că a amestecat desfrâul cu uciderea; dar, îndată, îndoită pocăință a arătat. Iar tu, suflete, mai viclene lucruri ai făcut, necăindu-te către Dumnezeu.

David oarecând a însemnat cântarea, scriind-o ca într-o icoană, prin care-și mustră fapta ce a lucrat, strigând: Miluiește-mă! Că Ție

Bogăția sufletului cheltuind-o întru păcate, pustiu sunt de virtuți creștinești și, flămânzind, strig: Părinte al îndurărilor, înainte de sfârșit, miluiește-mă!

Înaintea Ta cad, Iisuse; greșit-am Ție, milostivește-Te spre mine; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un îndurat, dă-mi lacrimi de umilință.

Să nu intri cu mine la judecată, văzând faptele mele, cercetând cuvintele și îndreptând pornirile; ci cu îndurările Tale, trecând cu vederea răutățile mele, mântuiește-mă, Atotputernice.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Tu-mi dă har luminător, din osârdia ta cea dumnezeiască de sus, ca să scap de întunericul patimilor și să laud din inimă faptelor vieții tale cele frumoase, Marie!

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Plecându-Te dumnezeieștilor legi ale lui Hristos, la Dânsul ai venit, lăsând pornirile desfătărilor cele neoprite, iar toată virtutea, ca pe una singură, cu multă cucernicie ai săvârșit-o.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cu rugăciunile tale, Andrei, scapă-ne de patimile cele fără de cinste și te rugăm să ne arăți părtași acum împărăției lui Hristos, pe noi cei ce te lăudăm pe tine, strălucite, cu credință și cu dragoste.

Slavă..., a Treimii:

Treime, Ființă preaînaltă, Căreia ne închinăm întru o Unime, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o milostivă, dă-mi lacrimi de umilință.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Născătoare de Dumnezeu, nădejdea și ajutătoarea celor ce te laudă pe tine, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o Stăpână curată, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc.

Și iarăși se cântă în amândouă stranele irmosul: Ajutor și acoperitor...

Cântarea a 2-a:

Irmosul:

Ia aminte, Cerule, și voi grăi; și voi lăuda pe Hristos, Care a venit din Fecioară cu trup (de două ori).

Miluiește zidirea Ta, Milostive; milostivește-Te spre făptura mâinilor Tale și dă iertare tuturor păcătoșilor și mie, celui ce am călcat poruncile tale mai mult decât toți.

Slavă..., a Treimii:

Pentru nașterea cea fără de început și pentru purcedere, mă închin Tatălui, Cel ce a născut, slăvesc pe Fiul cel născut, laud pe Duhul Sfânt, Cel ce strălucește împreună cu Tatăl și cu Fiul.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Nașterii tale celei mai presus de fire ne închinăm, nedespărțind slava cea după fire a Pruncului tău, Născătoare de Dumnezeu; că Cel ce este Unul după față, se mărturisește îndoit după fire.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Greșit-am, fărădelege am făcut, nu ne-am îndreptat înaintea Ta, nici am păzit, nici am făcut precum ne-ai poruncit nouă; dar nu ne părăsi pe noi până în sfârșit, Dumnezeul părinților (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Păcătuit-am, greșit-am și am călcat porunca Ta; că întru păcate am fost zămislit și am

Între judecători, levitul cu socoteală și-a împărțit femeia la cele douăsprezece seminții, suflete al meu, ca să vădească întinăciunea cea fără de lege a neamului lui Veniamin.

Stih: Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

Iubitoarea de înțelepciune Ana, rugându-se, numai buzele și-a mișcat spre laudă, iar glasul ei nu se auzea; și de aceea, deși era stearpă, a născut fiu vrednic de rugăciunea ei.

Stih: Pomenește-ne pe noi, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta.

S-a numărat între judecători feciorul Anei, marele Samuel, pe care Armatem l-a crescut în casa Domnului. Aceluia râvnește, suflete al meu, și judecă lucrurile tale mai înainte decât pe ale altora.

Stih: Pomenește-ne pe noi, Stăpâne, când vei veni întru împărăția Ta.

Ales fiind David rege, ca un rege s-a uns din corn cu dumnezeiescul mir. Deci și tu, suflete al meu, de poftești împărăția cea de sus, în loc de mir, unge-te cu lacrimi.

Stih: Pomenește-ne pe noi, Sfinte, când vei veni întru împărăția Ta.

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă.

Ia aminte, cerule, și voi grăi; pământule, ascultă glasul celui ce se pocăiește lui Dumnezeu și-L laudă pe Dânsul.

Ia aminte, Dumnezeule, Mântuitorul meu, cu ochiul Tău cel blând, și primește mărturisirea mea cea călduroasă.

Mai mult decât toți oamenii, eu însumi am greșit Ție; ci Te milostivește, Mântuitorule, ca un Dumnezeu, spre făptura Ta.

Viforul răutăților m-a cuprins, Milostive Doamne; ci, ca lui Petru, întinde-mi și mie mâna Ta.

Lacrimile desfrânatei, Îndurate, și eu le vărs înaintea Ta; milostivește-Te spre mine, Mântuitorule, cu îndurarea Ta.

Întunecatu-mi-am frumusețea sufletului cu plăcerile poftelor și toată mintea pământ mi-am făcut-o.

Ruptu-mi-am acum veșmântul cel dintâi, pe care mi l-ai țesut mie, Ziditorule, dintru început; și, pentru aceasta, zac acum gol.

Îmbrăcatu-m-am acum în haină ruptă, pe care mi-a țesut-o mie șarpele cu sfătuirea, și mă rușinez.

Căutat-am la frumusețea pomului și mi s-a amăgit mintea; și acum zac gol și mă rușinez.

Lucrat-au pe spatele meu toți mai-marii răutăților, întinzând asupra mea fărădelegea lor.

Pierdutu-mi-am frumusețea cea întâi-zidită și podoaba mea; și acum zac gol și mă rușinez.

Cusutu-mi-a haine de piele păcatul, golindu-mă de haina cea dintâi țesută de Dumnezeu.

Îmbrăcat sunt cu îmbrăcăminte de rușine, ca și cu niște frunze de smochin, spre vădirea patimilor celor de bunăvoia mea.

Îmbrăcatu-m-am urât cu haină împestrițată și sângerată rușinos, prin curgerea vieții celei cu patimi și iubitoare de desfătări.

Pătat-am haina trupului meu, și am întinat cu totul podoaba cea după chipul și după asemănarea Ta, Mântuitorule.

Căzut-am întru întristarea patimilor și în stricăciunea cea materialnică; și, pentru aceasta, acum vrăjmașul mă necăjește.

Viață iubitoare de cele materiale și iubitoare de averi alegând eu în loc de sărăcie, Mântuitorule, m-am împresurat acum cu sarcină grea.

Stih: Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Pe Iaila cea viteză ai cunoscut-o, suflete al meu, care a ucis cu țepușa pe Sisera mai înainte, și a făcut mântuire; auzi de lemnul, prin care ție Crucea se însemnează.

Stih: Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Jertfește, suflete, jertfă de laudă, adu fapta bună ca pe o fiică mai curată decât a lui Ieftae; și junghie, ca pe o jertfă Domnului tău, patimile cele trupești.

Stih: Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Înțelege, suflete al meu, ce este lâna lui Ghedeon; primește rouă din cer și te pleacă, precum câinele, să bei apa care curge din lege prin stoarcerea Scripturii.

Stih: Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor.

Osânda lui Eli preotul ai luat-o, suflete al meu, pentru lipsa minții, suferind a lucra întru tine patimile, ca și acela pe feciorii cei fără de lege.

Stih: Fericiți veți fi când vă vor ocărî pe voi și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minținд pentru Mine.

menește-mă! Învrednicește-mă și pe mine, nevrednicul, de pocăința acestuia.

Stih: Fericiți cei săraci cu duhul, că a acelora este împărăția cerurilor.

Auzit-ai, suflete al meu, de Manoe, că a ajuns la arătare dumnezeiască și a luat atunci rodul făgăduinței din cea stearpă; să urmăm dreptei credințe a acestuia.

Stih: Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Râvnind lenevirii lui Samson, suflete, ți-ai tuns tăria lucrurilor tale, dându-ți celor de alt neam viața întreagă și fericită, pentru iubirea plăcerii.

Stih: Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Cel ce a biruit mai înainte cu falca măgarului pe cei de alt neam, acum se află prădat de desfrâu; ci fugi, suflete al meu, de asemănarea, de fapta și de slăbirea lui.

Stih: Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Barac și Ieftae, căpetenii de oaste, s-au ales judecătorii lui Israel, împreună cu Debora cea cu minte bărbătească. Deci, îmbărbătându-te, suflete, cu vitejiile acelora, întărește-te.

Împodobitu-mi-am chipul trupului cu îmbrăcămintea de multe feluri a gândurilor rușinoase și sunt osândit.

Îngrijitu-m-am cu deadinsul numai de podoaba mea cea din afară, nebăgând seamă de cortul dinlăuntru, cel după chipul lui Dumnezeu.

Făcându-mi chip urâțenia patimilor mele, prin pofte iubitoare de plăceri, mi-am stricat frumusețea minții.

Îngropat-am, Mântuitorule, cu patimile, frumusețea chipul celui dintâi; dar, ca pe drahmă, oarecând, căutându-mă, așa mă află.

Păcătuit-am ca și desfrânata și strig Ție: Eu însumi am greșit! Primește, Mântuitorule, ca mir și lacrimile mele.

Alunecat-am în desfrânare ca David și m-am umplut de noroi; dar Tu, Mântuitorule, spală-mă și pe mine cu lacrimile mele.

Fii mie milostiv, strig Ție ca și vameșul; Mântuitorule, curățește-mă! că nimeni din cei din Adam n-au greșit Ție, ca mine.

Nici lacrimi, nici pocăință nu am, nici umilință; ci Tu însuți acestea, Mântuitorule, dăruiește-mi-le, ca un Dumnezeu.

Ușa Ta să nu mi-o închizi atunci, Doamne, Doamne! Ci să o deschizi mie, celui ce mă pocăiesc către Tine.

Iubitorule de oameni, Cel ce voiești ca toți să se mântuiască, Tu mă cheamă și mă primește ca un bun, pe mine cel ce mă pocăiesc.

Ascultă suspinele sufletului meu și primește picăturile ochilor mei, Doamne, și mă mântuiește.

A Născătoarei de Dumnezeu:

Preacurată Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce una ești prealăudată, roagă-te îndelung, ca să ne mântuim noi.

Al doilea canon

Irmosul:

Vedeți, vedeți! că Eu sunt Dumnezeu, care am plouat mană și apă din piatră am izvorât de demult, în pustie, poporului Meu, cu singură dreapta și cu tăria Mea.

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Vedeți, vedeți! că Eu sunt Dumnezeu; ascultă, suflete al meu, pe Domnul, Cel ce strigă, și te depărtează de la păcatul cel dintâi; și te teme, ca de un judecător și Dumnezeu.

Dumnezeu, ca prin rugăciunile tale să ne mântuim.

Și iarăși irmosul: Strigat-am cu toată inima mea...

CONDAC, glasul al 6-lea:

Suflete al meu, suflete al meu, scoală! Pentru ce dormi? Sfârșitul se apropie și te vei tulbura. Deșteaptă-te, dar, ca să se milostivească spre tine Hristos Dumnezeu, Cel ce pretutindeni este și toate le plinește.

ICOS

Cămara cea de vindecare a lui Hristos văzând-o deschisă, privind și sănătatea care izvorăște din aceasta lui Adam, a pătimit și s-a rănit diavolul și ca în primejdie s-a tânguit și a strigat către prietenii săi: Ce voi face Fiului Mariei? mă ucide Vitleemiteanul, Cel ce este pretutindeni și pe toate le plinește.

În Joia săptămânii a cincea se adaugă Sinaxarul din Triod. După aceasta se cântă Fericirile, cu închinăciuni, glasul al 6-lea:

Stih: Întru împărăția Ta, când vei veni, pomenește-ne pe noi, Doamne!

Pe tâlharul l-ai făcut, Hristoase, locuitor raiului, pe cel ce a strigat pe Cruce către Tine: po-

Ca să stingi văpaia patimilor, arzându-ți sufletul, ai izvorât pururea pâraie de lacrimi, Marie, al căror har, dă-mi-l și mie, robului tău.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Nepătimire cerească ai dobândit, prin vieţuirea cea preaînaltă de pe pământ, Maică; pentru aceasta, roagă-te să mântuiască din patimi, cu rugăciunile tale, pe cei ce te laudă.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cunoscându-te păstor și arhiereu al Cretei și rugător pentru lume pe tine, Andrei, alerg și strig ție: Scoate-mă, părinte, din adâncul păcatului!

Slavă..., a Treimii:

„Treime sunt neamestecată, nedespărțită; despărțită după Fețe, și Unime sunt din Fire unită", zice Tatăl, și Fiul, și dumnezeiescul Duh.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pântecele tău ne-a născut nouă pe Dumnezeu, cu chipul ca și noi; deci, ca pe un Ziditor al tuturor, roagă-L, Născătoare de

Cui te-ai asemănat, mult-păcătosule suflete? Numai lui Cain celui dintâi și lui Lameh aceluia, ucigându-ți cu pietre trupul prin fapte rele și omorându-ți mintea cu pornirile cele nebunești.

Pe toți cei mai înainte de lege întrecându-i, o, suflete, lui Set nu te-ai asemănat, nici lui Enos ai urmat, nici lui Enoh cel ce a fost mutat la cer, nici lui Noe; ci te-ai arătat sărac de viața drepților.

Tu însuți, suflete al meu, ai deschis zăvoarele mâniei Dumnezeului tău și ți-ai înecat trupul, ca și tot pământul, și faptele și viața; și ai rămas afară de corabia cea mântuitoare.

Bărbat am ucis spre rană mie și tânăr spre vătămare, Lameh plângând a strigat; iar tu nu te cutremuri, o, suflete al meu, întinându-ți trupul și mintea pătându-ți.

O, cum am râvnit lui Lameh, celui mai înainte ucigaș! Sufletul ca pe un bărbat, mintea ca pe un tânăr și trupul ca pe un frate mi-am ucis, ca și Cain ucigașul, cu pornirile cele poftitoare de plăceri.

Turn ți-ai închipuit să zidești, o, suflete, și întăritură să faci poftelor tale, de n-ar fi oprit Ziditorul voile tale și de n-ar fi surpat până la pământ meșteșugirile tale.

Plouat-a Domnul, oarecând, foc din cer, arzând fărădelegea cea înfierbântată a sodomenilor; iar tu ți-ai aprins focul gheenei întru care va să arzi, o, suflete.

Rănitu-m-am, vătămatu-m-am, iată săgețile vrăjmașului au pătruns sufletul meu și trupul. Iată, rănile și bubele și zdruncinăturile strigă și vătămăturile patimilor mele cele de voie alese.

Cunoașteți și vedeți că Eu sunt Dumnezeu, Cel ce cunosc inimile, înfrânez cugetele și vădesc faptele, ard păcatele, judec pe orfan și pe smerit și pe sărac.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Întins-ai mâinile tale către înduratul Dumnezeu, Marie, afundată întru adâncul răutăților, și ți-a întins mână de ajutor cu milostivire, ca și lui Petru, căutând cu adevărat întoarcerea ta.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cu toată osârdia și cu dragoste ai alergat către Hristos, urând calea cea dintâi a păcatului, în pustiile cele neumblate hrănindu-te și poruncile Lui cele dumnezeiești curat săvârșindu-le.

ta Ta cea de viață făcătoare, din care toți băutură de viață scoatem, Mântuitorule.

Cercetează, suflete, și iscodește ca Iosua, fiul lui Navi, ce fel este pământul făgăduinței și locuiește în el cu bună legiuire.

Ridică-te și împotrivește-te patimilor trupești, ca Iosua asupra lui Amalec; biruind pururea gândurile cele înșelătoare, ca și pe gavaoniți.

Treci peste firea cea curgătoare a vremii, ca mai înainte Chivotul, și te fă moștenitor pământului aceluia al făgăduinței, suflete, Dumnezeu poruncește.

Precum ai izbăvit pe Petru, cel ce a strigat: Scapă-mă! așa apucând înainte, Mântuitorule, izbăvește-mă și pe mine de fiară, întinzându-Ți mâna Ta, și mă scoate din adâncul păcatului.

Pe Tine Te știu liman liniștit, Stăpâne, Stăpâne Hristoase! Ci, apucând înainte, izbăvește-mă din adâncurile păcatului cele neumblate și din deznădăjduire.

Eu sunt, Mântuitorule, drahma cea împărătească, pe care ai pierdut-o de demult; dar aprinzând făclie pe Înaintemergătorul Tău, Cuvinte, caută și află chipul Tău.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Ca o junincă sălbatică, asemănatu-te-ai, suflete, lui Efrem; ca o căprioară, păzește-ți viața de curse, înălțându-ți mintea cu aripi, cu fapta și cu gândirea.

Mâna lui Moise ne va face să credem, suflete, cum că Dumnezeu poate să albească și să curețe viața cea leproasă; nu te deznădăjdui, dar, cu toate că ești lepros.

Valurile păcatelor mele, Mântuitorule, ca în Marea Roșie întorcându-se, m-au acoperit degrab, ca oarecând pe egipteni și pe conducătorii lor.

Voie slobodă fără recunoștință ai avut, suflete, ca și Israel mai înainte; că mai mult decât dumnezeiasca mană, ai ales neînțelepțește lăcomia patimilor cea iubitoare de plăceri.

Cărnurile de porc și căldările și bucatele egiptene, mai vârtos decât cele cerești ai voit, suflete al meu; ca și de demult nemulțumitorul popor în pustie.

Fântânile hananeeștilor gânduri mai mult le-ai cinstit, suflete, decât vâna pietrei, din care izvorul înțelepciunii revarsă apele teologiei.

Când a lovit Moise, sluga Ta, piatra cu toiagul, cu închipuire mai înainte a însemnat coas-

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Să vedem, să vedem, o, suflete, iubirea de oameni a Stăpânului Dumnezeu; pentru aceasta, mai înainte de sfârșit să cădem înaintea Lui cu lacrimi, strigând: Pentru rugăciunile lui Andrei, Mântuitorule, miluiește-ne pe noi!

Slavă..., a Treimii:

Treime fără început, nezidită, nedespărțită Unime, primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, și mă mântuiește pe mine, cel ce am greșit; a Ta zidire sunt, nu mă trece cu vederea; ci mă iartă și mă izbăvește de osânda focului.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Preacurată Stăpână Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor ce aleargă la tine și limanul celor înviforați, pe Milostivul și Făcătorul și Fiul tău, fă-L îndurat și mie prin rugăciunile tale.

Și iarăși se zice, în amândouă stranele, irmosul al doilea: Vedeți, vedeți...

Cântarea a 3-a:

Irmosul:

Pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale, Hristoase, întărește inima mea (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Foc de la Domnul plouând, oarecând, a ars Domnul de demult pământul sodomiților.

În munte scapă, suflete, ca Lot oarecând și mergi de te izbăvește în Sigor.

Fugi de aprindere, o, suflete! Fugi de arderea Sodomei! Fugi de pieirea cea din dumnezeiasca văpaie!

Mărturisescu-mă Ție, Mântuitorule: Păcătuit-am, păcătuit-am Ție fără măsură; dar lasă-mi, iartă-mi, ca un Îndurat.

Păcătuit-am Ție, eu singur păcătuit-am mai mult decât toți; Hristoase Mântuitorule, nu mă trece cu vederea.

Tu ești Păstorul cel Bun; caută-mă pe mine, mielul, și, rătăcit fiind, nu mă trece cu vederea.

Tu ești dulcele Iisus, Tu ești Ziditorul meu; întru Tine, Mântuitorule, mă voi îndrepta.

A Treimii:

Stih: Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

O, Treime-Unime, Dumnezeule, mântuiește-ne pe noi de înșelăciune și de ispite și de primejdii!

Pe Tine, Treime, Te cântăm, pe Unul Dumnezeu; Sfânt, Sfânt, Sfânt ești, Părinte și Fiule și Duhule, Ființă singură prin Sine, Unime căreia pururea ne închinăm.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Din tine S-a îmbrăcat întru a mea frământătură Dumnezeu, Cel ce a zidit veacurile, Maică Fecioară, ceea ce ești neîntinată și nu știi de bărbat, și a unit cu Sine firea omenească.

Și iarăși irmosul: Dis-de-dimineață...

Cântarea a 6-a:

Irmosul:

Strigat-am cu toată inima mea către înduratul Dumnezeu și m-a auzit din iadul cel mai de jos; și a scos din stricăciune viața mea (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Lacrimi din ochii mei, Mântuitorule, și suspinuri din adânc curat aduc Ție, strigând inima mea: Dumnezeule, păcătuit-am Ție, milostivește-Te spre mine!

Înstrăinatu-te-ai, suflete, de Domnul tău, ca Datan și ca Aviron; dar din toată inima strigă: Iartă-mă! Ca să nu te împresoare pe tine prăpastia pământului.

bând, ca și Samarineanca, să nu mai însetez. Că izvoare de viață izvorăști.

Siloam să-mi fie mie lacrimile mele, Stăpâne Doamne, ca să-mi spăl și eu luminile sufletului și să Te văd cu gândul pe Tine, Lumina cea mai înainte de veci.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cu neasemănată dragoste, preafericită, dorind să te închini lemnului Crucii, te-ai învrednicit de dorire; învrednicește-mă, dar, și pe mine să dobândesc slava cea de sus.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Repejunea Iordanului trecând-o, ai aflat odihnă, fugind de plăcerea trupească cea cu durere; din care și pe noi, Cuvioasă, scoate-ne cu rugăciunile tale.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Ca pe un păstor preaales, înțelepte Andrei, pe tine cel preacinstit, cu dragoste multă și cu frică te rog, ca să dobândesc mântuire și viață veșnică, prin rugăciunile tale.

Slavă..., a Treimii:

A Născătoarei de Dumnezeu:

Stih: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!

Bucură-te, pântece primitor de Dumnezeu! Bucură-te, tronul Domnului! Bucură-te, Maica vieții noastre!

Al doilea Canon

Irmosul:

Întărește, Doamne, pe piatra poruncilor Tale, inima mea cea clintită; că Însuți ești sfânt și Domn (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Izvor de viață Te-am câștigat pe Tine, surpătorul morții, și strig Ție din inima mea mai înainte de sfârșit: Greșit-am! Milostivește-Te și mă mântuiește!

Păcătoșilor din vremea lui Noe am urmat, Mântuitorule, moștenind osândirea acelora, întru cufundarea potopului.

Greșit-am, Doamne, greșit-am Ție! Milostivește-Te spre mine! Că nu este cineva între oameni, din cei ce au greșit, pe care să nu-l fi întrecut eu cu greșelile!

Lui Ham aceluia, batjocoritorul de tată, urmând, suflete, n-ai acoperit rușinea aproapelui, cu fața înapoi întorcându-te.

Binecuvântarea lui Sem nu ai moștenit, ticăloase suflete, și moștenire desfătată n-ai luat, ca Iafet în pământul iertării.

Din pământul Haran, adică din păcat, ieși, suflete al meu, și vino la pământul care izvorăște de-a pururea nestricăciune vie, pe care Avraam a moștenit-o.

De Avraam ai auzit, suflete al meu, care și-a lăsat oarecând pământul părinților și s-a făcut străin. Urmează și tu alegerii aceluia.

La stejarul din Mamvri, ospătând patriarhul pe Îngeri, a luat la bătrânețe rodul făgăduinței.

Înțelegând pe Isaac, ticăloase suflete al meu, că a fost jertfit tainic jertfă nouă, ca ardere de tot Domnului, urmează voinței lui.

Auzit-ai, suflete al meu, de Ismael, că a fost izgonit ca un fecior din slujnică; trezește-te, vezi, ca nu cumva, păcătuind, să suferi ceva asemănător.

Cu lut mi-am amestecat gândul, eu, ticălosul. Spală-mă, Stăpâne, în baia lacrimilor mele, mă rog Ție, albă precum zăpada făcând haina trupului meu.

De voi cerceta faptele mele, Mântuitorule, mă văd pe mine însumi întrecând pe tot omul cu păcatele; că întru cunoștință gândind am greșit, iar nu întru necunoștință.

Cruță, cruță, Doamne, zidirea Ta! Păcătuit-am, iartă-mă, Cel ce ești însuți din fire curat, căci afară de Tine nimeni altul nu este fără pată.

Pentru mine ai luat chipul meu, Dumnezeu fiind; arătat-ai minuni vindecând pe cei leproși și întărind pe cei slăbănogi; ai oprit curgerea de sânge, Mântuitorule, celei ce s-a atins de marginea hainelor Tale.

Celei ce avea curgere de sânge urmează, ticălosule suflete, îndrăznește, ține-te de haina lui Hristos, ca să te izbăvești de bătăi și să auzi de la Dânsul: credința ta te-a mântuit!

Celei gârbovite urmează, o, suflete! Apropie-te, cazi la picioarele lui Iisus, ca să te îndreptezi, să umbli drept în căile Domnului.

Deși ești fântână adâncă, Stăpâne, izvorăște-mi ape din preacuratele Tale vine. Ca

De ai auzit, ticăloase suflete, de moașele care ucideau oarecând partea bărbătească, cea nevârstnică, hrănește-te acum cu înțelepciunea, ca marele Moise.

Nu ți-ai omorât mintea lovind-o, precum marele Moise pe egipteanul, ticăloase suflete; și cum te vei sălășlui, spune-mi, în pustietatea patimilor prin pocăință?

În pustietăți a locuit marele Moise. Vino dar, suflete, și urmează vieții lui, ca să te învrednicești a vedea și arătarea lui Dumnezeu cea din rug.

Toiagul lui Moise te închipuiește, suflete, care a lovit marea și a închegat adâncul, cu însemnarea dumnezeiești Cruci; prin care vei putea și tu să săvârșești lucruri mari.

Aaron a adus lui Dumnezeu foc fără prihană, fără vicleșug; iar Ofni și Finees, ca și tine, suflete, au adus lui Dumnezeu viață străină și întinată.

Greu la minte m-am făcut, Stăpâne, ca și Faraon cel cumplit; Iannis și Iamvris la suflet și la trup, cufundat cu gândul! Ci, ajută-mi mie, Mântuitorule!

Agarei egiptencei celei de demult te-ai asemănat, suflete, făcându-te rob de bunăvoia ta și născând semeția, ca pe un nou Ismael.

Scara lui Iacov o știi, suflete al meu, care s-a arătat de la pământ spre cele cerești; pentru ce n-ai avut treaptă tare, credința cea dreaptă?

Preotului lui Dumnezeu și împăratului celui înstrăinat între oameni de viața lumii, urmează, adică asemănării lui Hristos.

Să nu te faci stâlp de sare, suflete, întorcându-te înapoi; să te înfricoșeze pilda Sodomei; sus, în Sigor, mântuiește-te!

De arderea păcatului fugi, suflete al meu, ca și Lot! Fugi de Sodoma și de Gomora; fugi de flacăra a toată pofta cea nebunească!

Miluiește-mă, Doamne, miluiește-mă, strig Ție, când vei veni cu îngerii Tăi, să răsplătești tuturor după vrednicia faptelor.

Rugăciunea celor ce Te laudă pe Tine, Stăpâne, nu o lepăda; ci Te milostivește, Iubitorule de oameni, și dăruiește iertare celor ce se roagă Ție cu credință.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cuprins sunt de tulburarea valurilor și de furtuna păcatelor. Dar, tu, maică, izbăvește-mă acum și mă scoate la limanul dumnezeiești pocăințe!

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Rugăciune cu osârdie aducând și acum, Cuvioasă, către preamilostiva Născătoare de Dumnezeu, cu rugăciunile tale deschide-mi dumnezeieștile intrări.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Cu rugăciunile tale dăruiește-mi și mie iertare datoriilor, o Andrei, arhiereule al Cretei; că tu ești învățător preales al pocăinței.

Slavă..., a Treimii:

Treime neamestecată, nezidită, Fire fără început, Care ești lăudată în Treimea Fețelor, mântuiește-ne pe noi, care ne închinăm stăpânirii tale cu credință.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pe Fiul cel fără de ani din Tatăl, sub ani L-ai născut, neștiind de bărbat, Născătoare de Dumnezeu. Minune străină! Că, alăptând, ai rămas fecioară.

noaptea păcatului; ci, ca pe un fiu al zilei, arată-mă pe mine, Mântuitorule.

Lui Ruben, asemănându-mă eu, ticălosul, făcut-am sfat necuvios și călcător de lege asupra lui Dumnezeu celui înalt, întinându-mi patul meu, precum acela pe al tatălui său.

Mărturisescu-mă Ție, Hristoase Împărate; păcătuit-am, păcătuit-am ca mai înainte frații lui Iosif, vânzând rodul curăției și al înțelepciunii.

De cei de un sânge a fost dat, a fost vândut în robie dulcele suflet, cel drept, spre închipuire a Domnului; iar tu, suflete, cu totul te-ai vândut răutăților tale.

Lui Iosif cel drept și minții lui celei curate, urmează, ticălosule și neiscusitule suflete, și nu te desfrâna cu pornirile cele nebunești, făcând fărădelege pururea.

De s-a și sălășluit în groapă oarecând Iosif, Stăpâne Doamne, dar spre închipuirea îngropării și a Învierii Tale a fost aceasta; iar eu ce-Ți voi aduce Ție întru acest chip vreodată?

Auzit-ai de coșul lui Moise, suflete, cel purtat de apele și de valurile râului, că a fost păzit de demult ca într-o cămară, scăpând de fapta cea amară a voii lui Faraon?

Slavă..., a Treimii:

Nedespărțită în Ființă, neamestecată în Fețe, Dumnezeu Te cunosc pe Tine Dumnezeire, Una în Treime, ca pe Ceea ce ești întocmai cu împărăția și întocmai cu tronul; și strig Ție cântarea cea mare, ce se cântă întreit întru cele de sus.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Și ai născut, și ești fecioară, și ai rămas întru amândouă, cu firea, Fecioară. Cel ce S-a născut înnoiește legile firii, iar pântecele a născut, nesimțind dureri. Unde Dumnezeu voiește, se biruiește rânduiala firii; că face câte voiește.

Și iarăși se cântă irmosul: Auzit-a proorocul de venirea Ta...

Cântarea a 5-a:

Irmosul:

Dis-de-dimineață, Iubitorule de oameni, mă rog luminează-mă și mă îndreptează la poruncile Tale și mă învață, Mântuitorule, să fac voia Ta (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

În noapte viața mea mi-am petrecut pururea; că întuneric s-a făcut mie și negură adâncă

Și iar irmosul: Întărește, Doamne...

În Joia săptămânii a cincea se rostește ectenia mică, după care se citesc Sedelnele din Triod. Apoi se citește a doua parte din viața Preacuvioasei Maria Egipteanca. După aceasta, Tricântarea de Joi, fără metanii (se găsește în Triod).

Cântarea a 4-a

Irmosul:

Auzit-a proorocul de venirea Ta, Doamne, și s-a temut că aveai să Te naști din Fecioară, și oamenilor să Te arăți, și a grăit: «Auzit-am auzul Tău și m-am temut. Slavă puterii Tale, Doamne» (de două ori).

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!

Lucrurile Tale nu le trece cu vederea, zidirea Ta nu o părăsi, Drepte Judecătorule; chiar dacă am păcătuit nu doar ca un om, ci mai mult decât toți oamenii, Iubitorule de oameni, dar ai putere — ca un Domn al tuturor — a ierta păcatele.

Se apropie, suflete, sfârșitul, se apropie și nu te îngrijești, nu te pregătești; vremea se scurtează, deșteaptă-te; aproape lângă uși este Judecătorul: ca un vis, ca o floare trece vremea vieții. Pentru ce în deșert ne tulburăm?

Deșteaptă-te, o, suflete al meu! Ia seama faptelor tale pe care le-ai făcut și adu-le la vedere; varsă picături de lacrimi; spune cu îndrăzneală faptele tale și cugetele tale lui Hristos și te îndreptează.

N-a fost în viață păcat, nici faptă, nici răutate, pe care să nu le fi săvârșit eu, Mântuitorule, cu mintea și cu cuvântul, cu voința și cu gândul, cu știința și cu fapta păcătuind, ca altul nimeni nici odinioară.

Din acesta m-am judecat, din acesta m-am osândit, eu, ticălosul, adică din cugetul meu, față de care nimic nu este în lume mai puternic; Judecătorule, Mântuitorul meu și cunoscătorule, cruță-mă, izbăvește-mă și mă mântuiește pe mine, robul Tău.

Scara pe care a văzut-o de demult marele între patriarhi, suflete al meu, este arătarea suirii prin lucrare și a înălțării gândului; deci, dacă voiești să viețuiești cu lucrarea, cu cunoștința și cu înălțarea gândului, înnoiește-te.

Arșița zilei a răbdat patriarhul Iacov pentru lipsă și frigul nopții a suferit în toate zilele, făcând câștig; păstorind, trudindu-se și slujind, ca să-și ia amândouă femeile.

mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare celui străin. Ci Tu însuți, Mântuitorule, mă miluiește.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Petrecând viață fără de trup, Cuvioasă, fiind cu trup, ai luat mare har de la Dumnezeu cu adevărat, ca să folosești celor ce te cinstesc cu credință. Pentru aceasta ne rugăm ție, izbăvește-ne pe noi cu rugăciunile tale de toate încercările.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Întru adânc de necuviințe mari pogorându-te, nu te-ai oprit acolo, ci te-ai suit cu gând mai bun în chip lămurit la virtutea cea desăvârșită prin faptă, minunând, Cuvioasă Maică Marie, firea îngerească.

Stih: Cuvioase Părinte Andrei, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Andrei, lauda Părinților, nu ne uita, stând înaintea Treimii Celei Preasfinte și dumnezeiești, ca să ne izbăvim de osânda iadului noi, cei ce te chemăm pe tine, dumnezeiescule ocrotitor, cel ce ești strălucirea Cretei.

Prin două femei înțelege fapta și cunoștința întru înaltă gândire: prin Lia fapta, ca ceea ce a fost cu mulți copii; iar prin Rahila, gândirea, ca cea mult-ostenitoare. Că fără de osteneli, nici fapta, nici gândirea nu se vor săvârși, suflete.

Priveghează, o, suflete al meu, și te fă deosebit, ca cel mare între patriarhi; ca să dobândești fapta cu gândirea cea înaltă; ca să te faci minte văzătoare de Dumnezeu, să ajungi în norul cel neapus cu gândirea și să te faci negustător de lucruri mari.

Pe cei doisprezece patriarhi născându-i cel mare între patriarhi, ți-a făcut ție tainic, suflete al meu, scară spre suirea cea de faptă, pe fiii săi, ca pe niște temeiuri și trepte, ca niște suișuri preaînțelepțește așezându-i.

Lui Isav cel urât asemănându-te, suflete, ai dat amăgitorului tău întâia naștere, a frumuseții celei dintâi; de la binecuvântarea părintească ai căzut și îndoit te-ai amăgit, ticălosule, cu fapta și cu gândirea; pentru aceasta acum pocăiește-te.

Edom s-a chemat Isav, pentru marea înversunare a amestecării cu femei. Căci, cu neînfrânarea pururea aprinzându-se și cu plăcerile

izvorul iertării și al cunoștinței; spre închipuirea celei vechi și a celei noi, a amânduror legilor, Mântuitorul nostru.

Timpul vieții mele este scurt și plin de dureri și de vicleșug, dar întru pocăință primește-mă și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig și mâncare celui străin; Mântuitorule, Tu însuți mă miluiește.

Falnic sunt acum și semeț cu inima în deșert și în zadar. Să nu mă osândești împreună cu fariseul; ci mai ales dă-mi smerenia vameșului, Unule Îndurate, drepte Judecătorule, și cu acesta împreună mă numără.

Știu, Îndurate, că am greșit, ocărând vasul trupului meu; ci întru pocăință mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare celui străin. Ci Tu însuți, Mântuitorule, mă miluiește.

Însumi idol m-am făcut, murdărindu-mi cu poftele sufletul meu, ci, întru pocăință mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare celui străin. Ci Tu însuți, Mântuitorule, mă miluiește.

N-am auzit glasul Tău, n-am ascultat Scriptura Ta, Dătătorule de lege; ci, întru pocăință,

întinându-se, Edom s-a numit, care înseamnă înfierbântarea sufletului celui iubitor de păcate.

De Iov cel de pe gunoi auzind, o, suflete al meu, că s-a îndreptățit, n-ai râvnit bărbăției aceluia, n-ai avut tăria gândului lui, întru toate care ai cunoscut, în cele ce ai știut și în cele ce te-ai ispitit; ci te-ai arătat nerăbdător.

Cel ce era mai înainte pe tron, acum se vede gol în gunoi, cu răni; cel cu mulți fii și mărit, a rămas, dintr-o dată, lipsit de toate, pentru că socotea gunoiul palat și rănile mărgăritar.

După vrednicia împărătească, fiind împodobit cu diademă și îmbrăcat cu porfiră, omul cel cu multă avere și dreptul cel îndestulat de bogăție și de turme, degrabă sărăcind, de avere, și de stare și de împărăție a fost lipsit.

Dacă a fost acela drept și fără prihană mai mult decât toți și n-a scăpat de cursele și vicleșugurile înșelătorului, dar tu, fiind iubitor de păcate, ticăloase suflete, ce vei face de se va întâmpla să vină asupra ta ceva din cele negândite?

Trupul mi-am spurcat, duhul mi-am întinat, peste tot m-am rănit; dar, ca un doctor, Hristoase, amândouă prin pocăință mi le tămăduiește. Spală-le, curățește-le, Mântuitorul meu, arată-le mai curate decât zăpada.

Trupul Tău și Sângele pentru toți Ți-ai pus, Cuvinte, răstignindu-Te: Trupul, ca să mă înnoiești, iar Sângele ca să mă speli. Duhul Ți-ai dat ca să mă aduci, Hristoase, Părintelui Tău.

Săvârșit-ai mântuirea în mijlocul pământului, Făcătorule, ca să ne mântuim; de bunăvoie pe Cruce ai fost răstignit și Edenul cel ce se încuiase s-a deschis; cele de sus și cele de jos, făptura și toate neamurile mântuindu-se, se închină Ție.

Fie-mi mie scăldătoare sângele cel din coasta Ta, totodată și băutură și apa iertării ce a izvorât, ca să mă curățesc cu amândouă, ungându-mă și bând, ca pe o ungere și băutură, Cuvinte, cuvintele Tale cele de viață.

Gol sunt, spre a intra în cămara mirelui, gol sunt și spre a merge la nuntă și la cină; candela mi s-a stins, fiind fără de untdelemn, cămara mi s-a închis dormind eu. Cina s-a mâncat; iar eu fiind legat de mâini și de picioare, am fost lepădat afară.

Biserica a câștigat pahar coasta Ta cea purtătoare de viață, din care a izvorât nouă îndoit